

Työolobarometri 2021

24.3.2022

Maija Lyly-Yrjänäinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kyselytutkimus palkansaajien työoloista

- Kyselyyn vastasi 1 899 palkansaajaa, joiden viikkotyöaika on vähintään 10 tuntia, vastausosuus on noin 78 % netto-otoksesta
- Kyselyyn voi vastata joko verkossa (56 %) tai puhelimitse (44 %)
- Tilastokeskus vastasi aineistonkeruusta, aineisto kerättiin 9.8.-14.10.2021
- Aineiston rakenteen vinoumaa on korjattu painokertoimilla ja tiedot voidaan yleistää koskemaan työssä olevia palkansaajia Suomessa
- ... mutta vuoden 2021 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien barometrien kanssa tutkimuksen menetelmämuutosten takia.

Miltä vastaajajoukko näyttää?

Taustamuuttajat	1992		2000		2010		2021	
	N=880	100 %	N=1166	100 %	N=1053	100 %	N=1899	100 %
Koko aineisto								
Sukupuoli								
miehet	433	49 %	564	48 %	568	54 %	956	50 %
naiset	447	51 %	602	52 %	485	46 %	943	50 %
Ikäryhmä								
18-24	67	8 %	136	12 %	88	8 %	87	5 %
25-34	231	26 %	286	25 %	231	22 %	357	19 %
35-44	287	33 %	320	27 %	238	23 %	461	24 %
45-54	229	26 %	315	27 %	294	28 %	519	27 %
55+	66	8 %	109	9 %	202	19 %	475	25 %
Koulutusaste								
ei perusasteen jälkeistä koulutusta/tieto puuttuu					143	14 %	94	5 %
keskiaste					494	47 %	775	41 %
alin korkea-aste					155	15 %	210	11 %
alempi korkeakoulu					135	13 %	423	22 %
ylempi korkeakoulu					113	11 %	357	19 %
tutkijakoulutus					13	1 %	40	2 %
Sosioekonominen asema								
ylemmät toimihenkilöt	164	19 %	258	22 %	313	30 %	694	37 %
alemmat toimihenkilöt	339	39 %	435	37 %	408	39 %	756	40 %
työntekijät	364	41 %	417	36 %	330	31 %	446	24 %
tieto puuttuu	13	1 %	56	5 %	2	0 %	3	0 %
Sektorit								
teollisuus, rakentaminen ym.	275	31 %	331	28 %	254	24 %	400	21 %
yksityiset palvelut	275	31 %	403	35 %	452	43 %	870	46 %
valtio	89	10 %	74	6 %	80	8 %	148	8 %
kunnat	216	25 %	277	24 %	237	23 %	438	23 %
muu/tieto puuttuu	25	3 %	81	7 %	30	3 %	43	2 %
Työpaikan koko								
1-9					275	26 %	381	20 %
10-49					422	40 %	733	39 %
50-200					213	20 %	403	21 %
200+					140	13 %	365	19 %
tieto puuttuu					3	0 %	17	1 %

Pitkän aikavälin muutoksia palkansaajien rakenteessa:

- ikääntyminen
- koulutustason nousu
- enemmän ylempiä toimihenkilöitä, vähemmän työntekijöitä
- vähemmän teollisuudessa, enemmän yksityisissä palveluissa

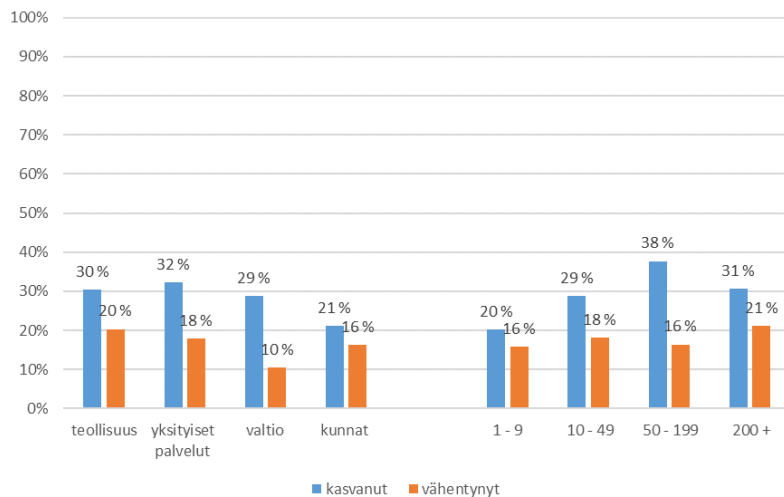
A woman with long red hair, wearing a blue t-shirt and blue work gloves, is shown in profile, focused on her work. She is holding a long, polished metal rod. The background is a blurred industrial setting with blue and orange cables and machinery. The overall tone is professional and industrial.

Syksyn 2021 tuloksia

Palkansaajien asema työmarkkinoilla vahvistui

Henkilöstön määrä kasvoi

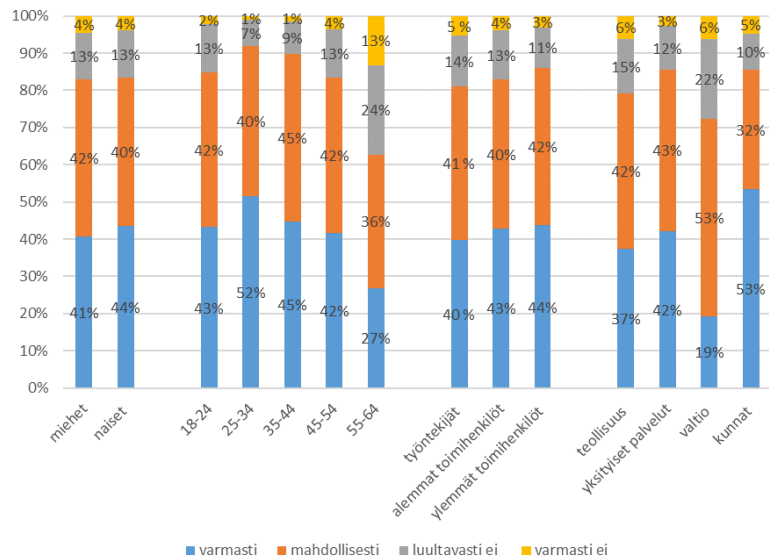
Harva koki irtisanomisten ja lomautusten uhkaa

- Irtisanomista piti mahdollisena 5 % ja varmana 2 %
 - työntekijät hieman toimihenkilöitä useammin
 - teollisuudessa ja valtiolla enemmän kuin yksityisissä palveluissa ja kunnissa
- Lomautusta piti mahdollisena 9 % ja varmana 2 %
 - työntekijät selvästi useammin kuin toimihenkilöt
 - yksityisellä sektorilla enemmän kuin julkisella

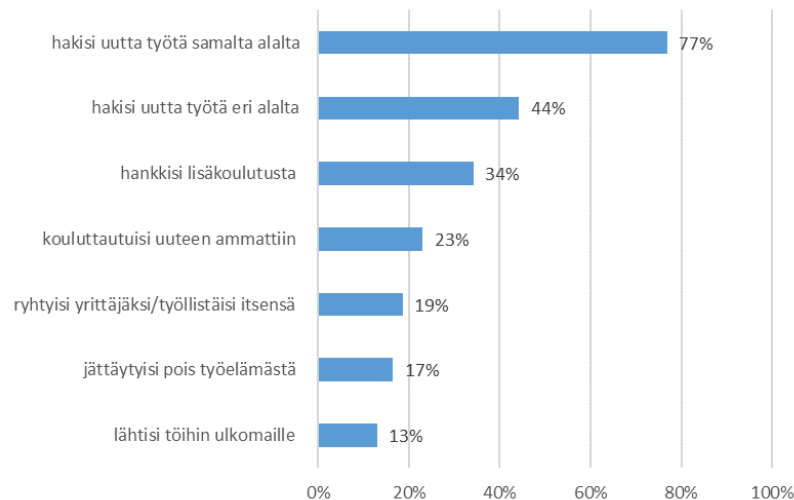
Työttömyyden sattuessa useimmat arvioivat työllistymismahdollisuutensa hyviksi

Usko uuden työn löytämiseen

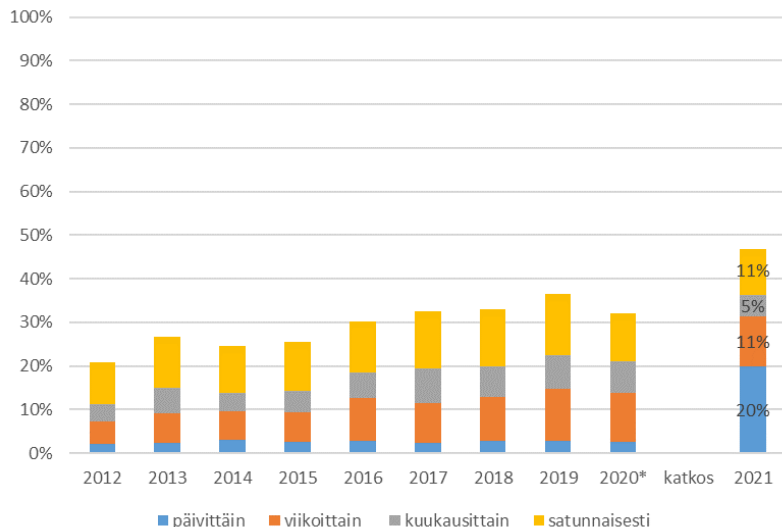
Toimenpiteet, joita harkitsisi, jos jäisi työttömäksi

Hyppy etätyössä ja siihen liittyvien sähköisten vuorovaikutusvälineiden käytössä

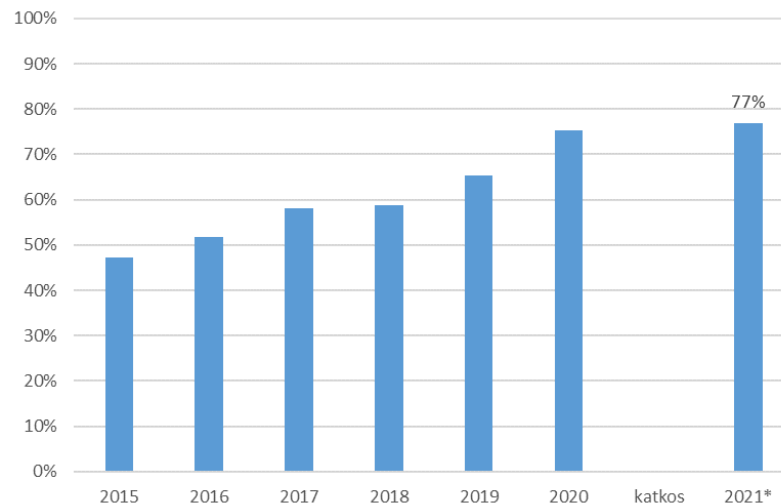

Etätyö

* Vuonna 2020 ennen koronapandemiaa

Sähköiset työtilat tai pikaviestintävälineet

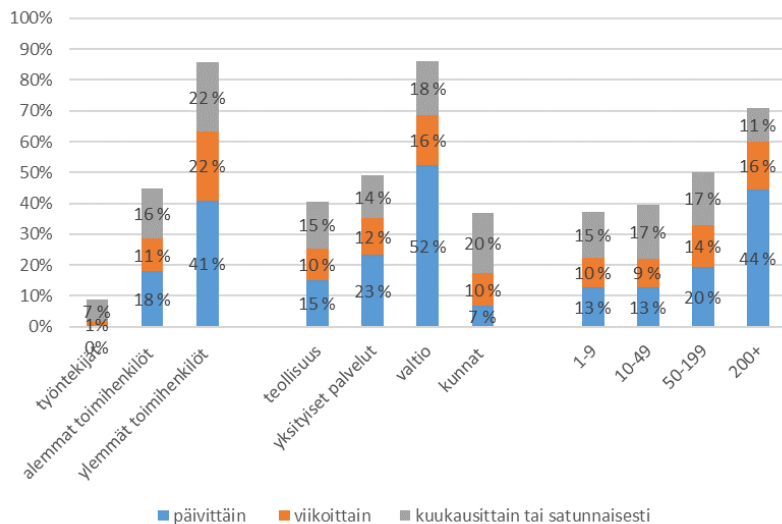

* Vuonna 2021 osuus niistä, jotka käyttävät digitaalisia työvälineitä

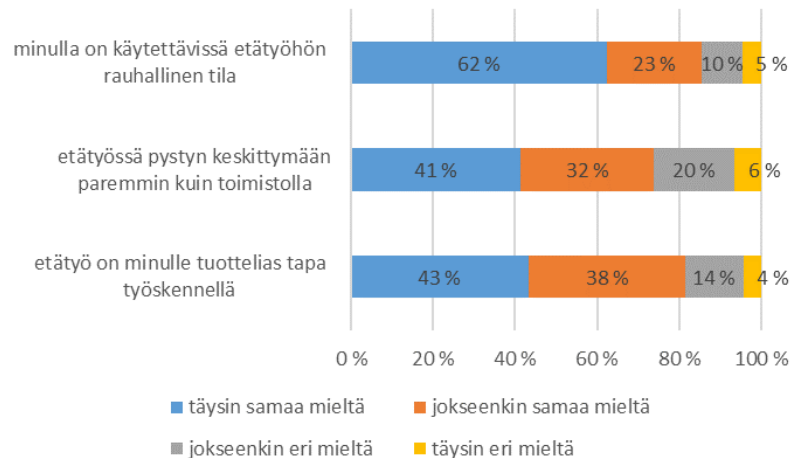
Etätyöntekijät pääosin tyytyväisiä

Ketkä etätyötä tekevät?

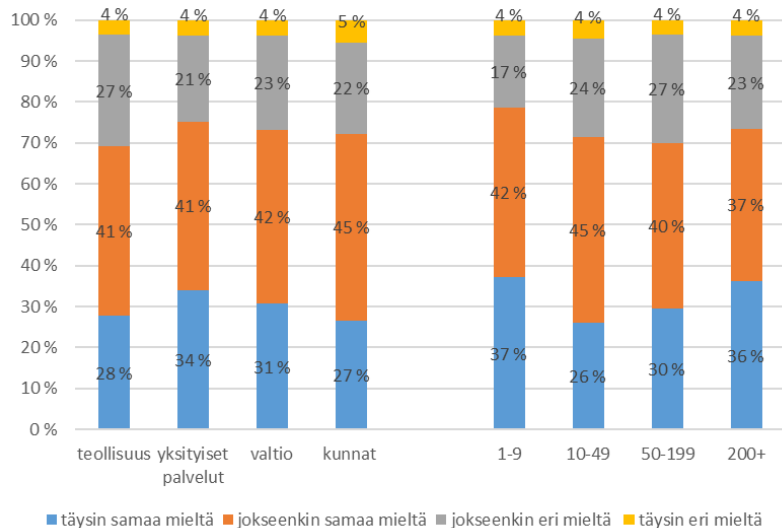
Etätyön tilat, keskittyminen ja tuotteliaisuus

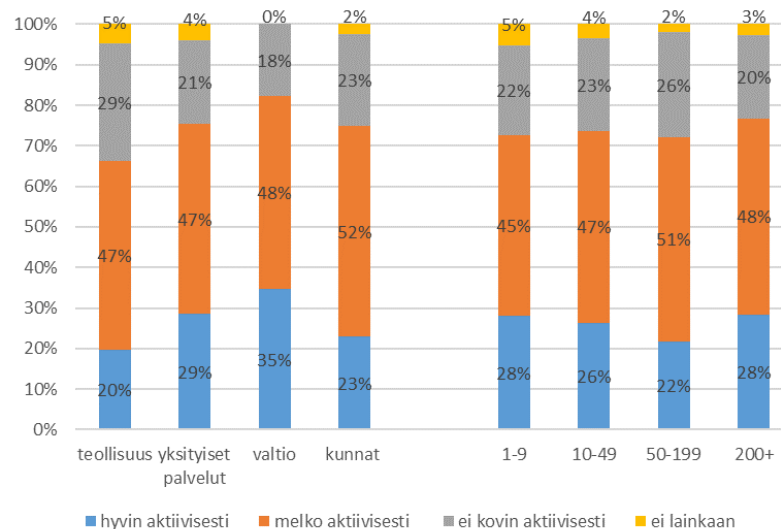
Oppimista ja kehittymistä tukeva kulttuuri on työpaikoilla vahva

Työpaikalla kokeillaan rohkeasti uusia työn tekemisen tapoja

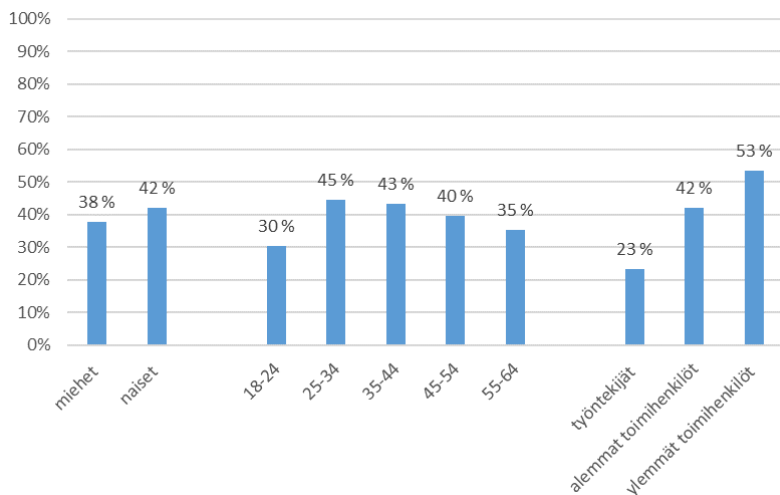
Työpaikalla vaikutetaan osaamisen ja ammattitaidon kehittämiseen

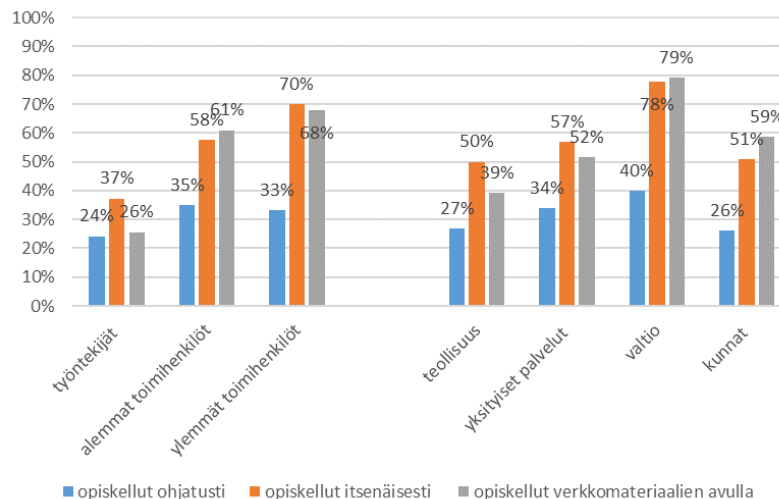
Osaamisen kehittäminen kasaantuu niille, joilla valmiudet ovat parhaat

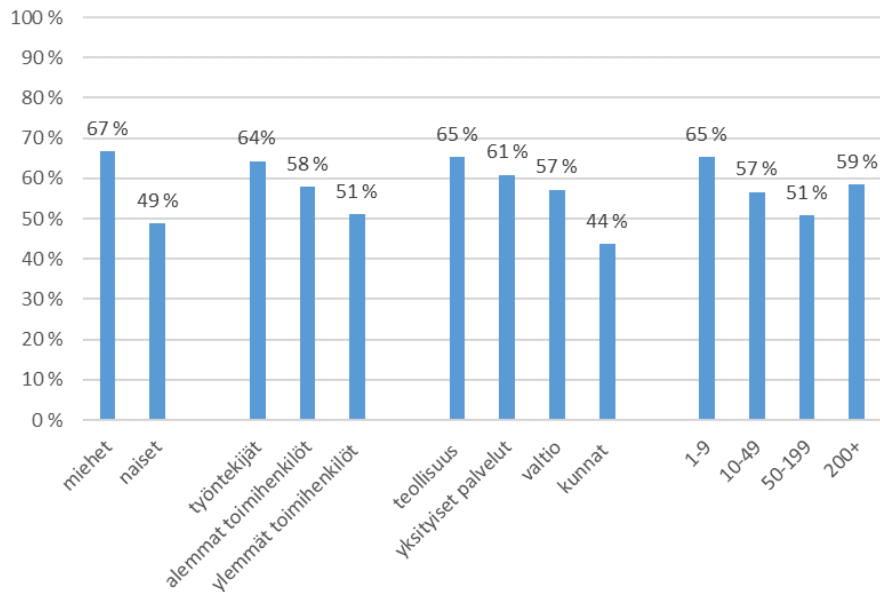
Työnantajan kustantamaan koulutukseen osallistuminen

Opiskelu työssä ohjatusti, itsenäisesti ja verkkomateriaalien avulla

Kenellä on riittävästi aikaa oman osaamisen kehittämiseen?

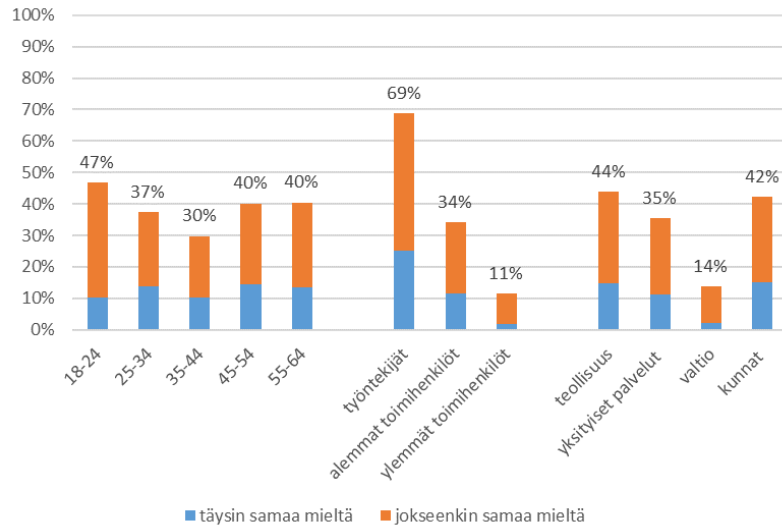

Ajan puute vaivaa eniten naisia, ylempiä toimihenkilöitä sekä kuntasektorilla työskenteleviä – silti ylemmät toimihenkilöt osallistuvat eniten koulutukseen ja opiskelevat itsenäisesti ja verkkomateriaalien avulla. Naisvaltaisella kunta-alalla kiire näyttää olevan kriittinen este osaamisen kehittämiseen.

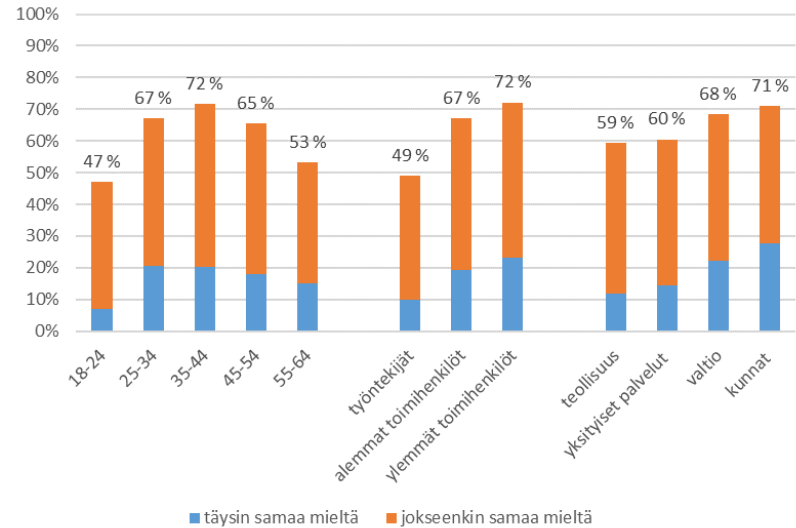
Työn fyysinen ja henkinen rasittavuus

Kokee työnsä fyysisesti raskaaksi

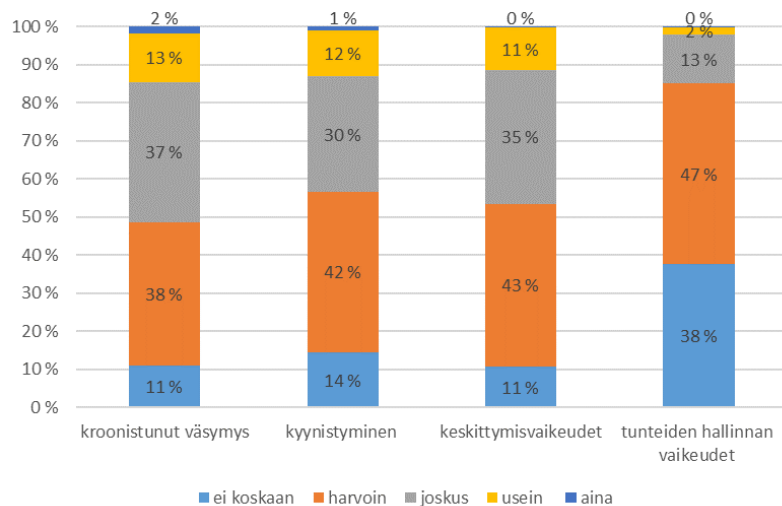
Kokee työnsä henkisesti raskaaksi

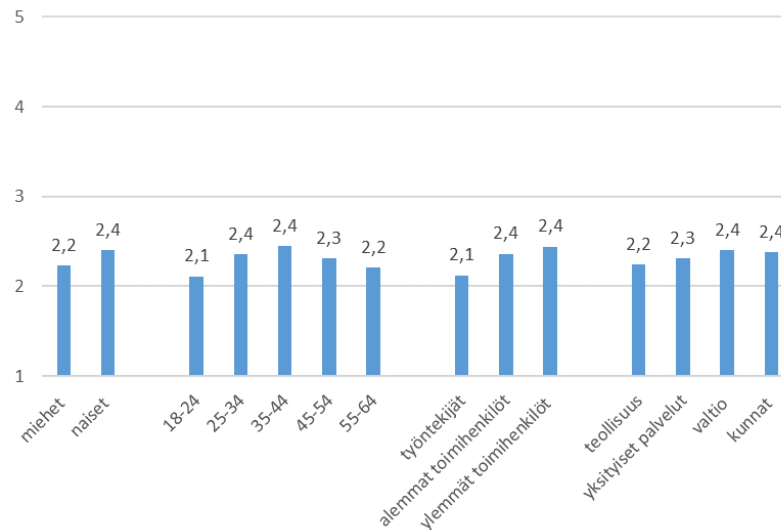
Työuupumus

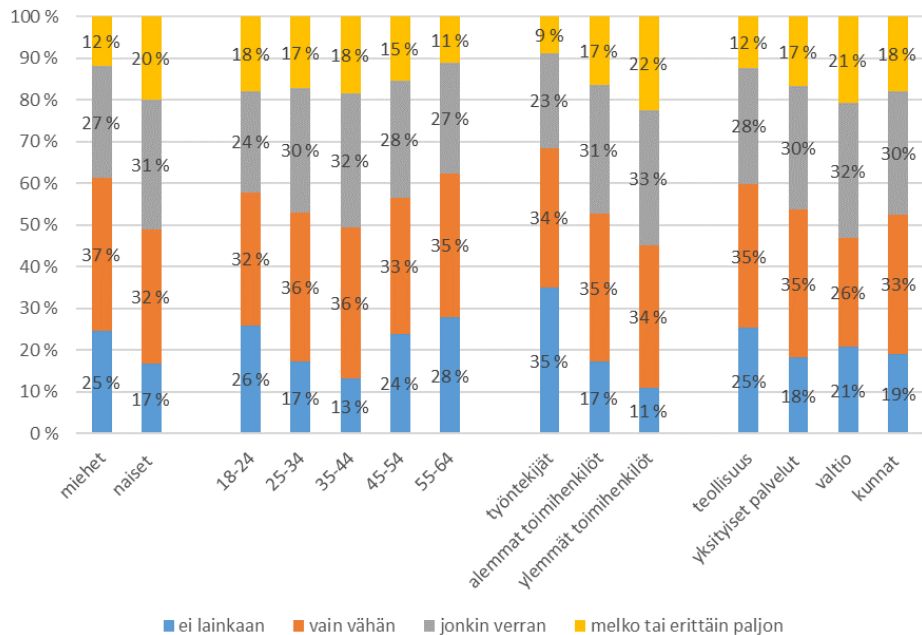
Työuupumuksen oireet

Työuupumus-mittari

Haitallisen stressin kokeminen

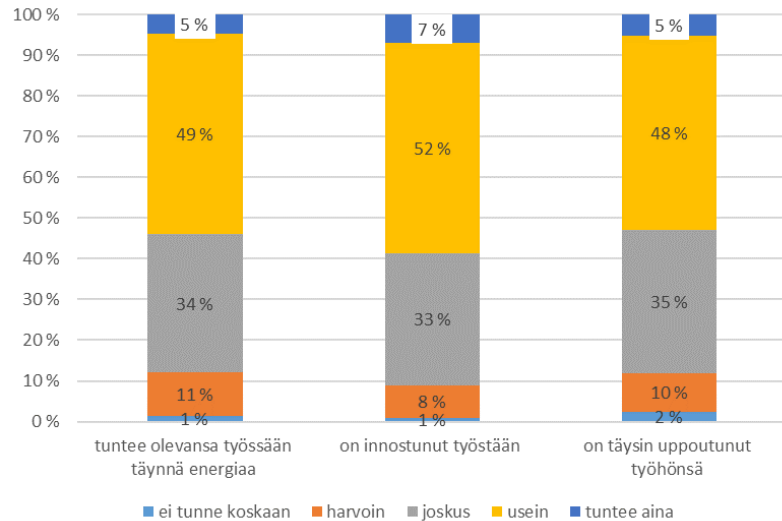

”Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi tai hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa mieltä, tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?”

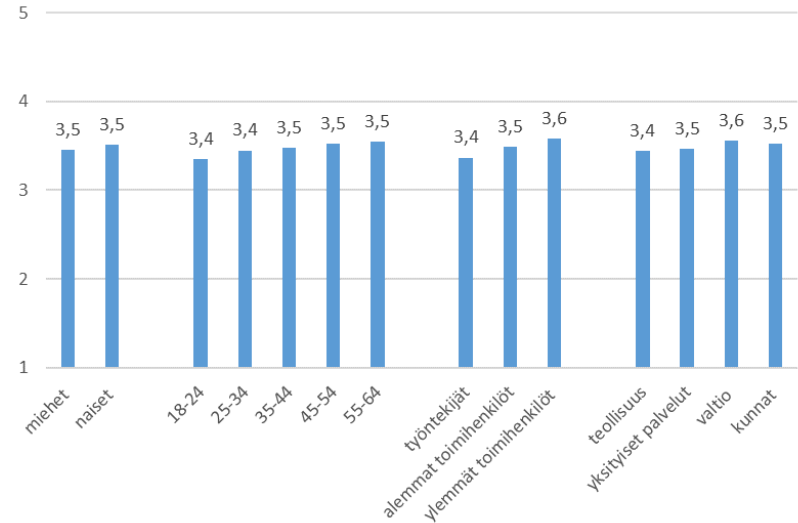
Työn imu

Työn imun kokemukset

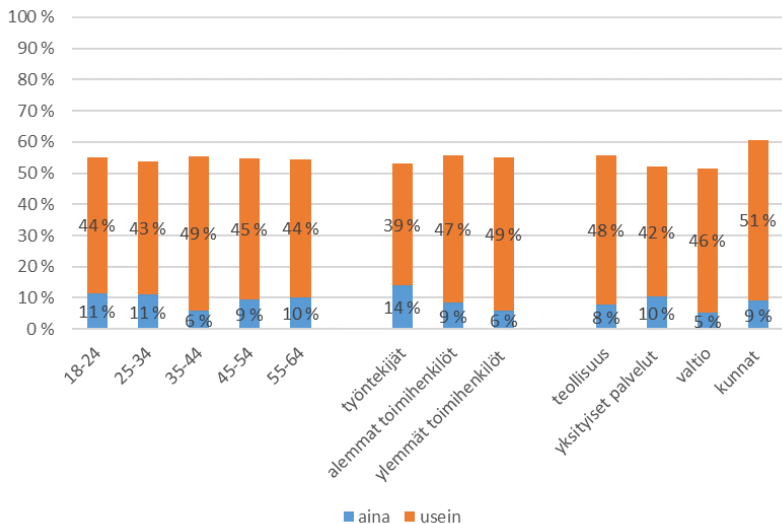
Työn imun mittari

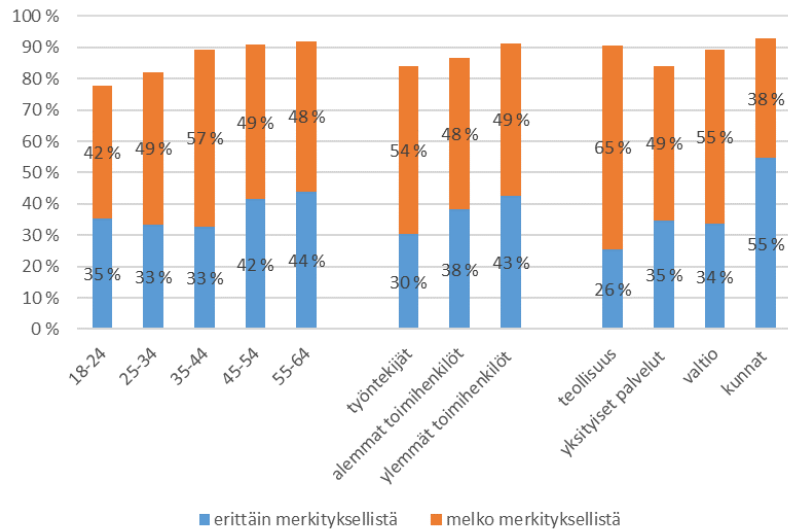
Voimavaroja: yhteisöllisyys ja työn merkityksellisyys

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen tunne työssä

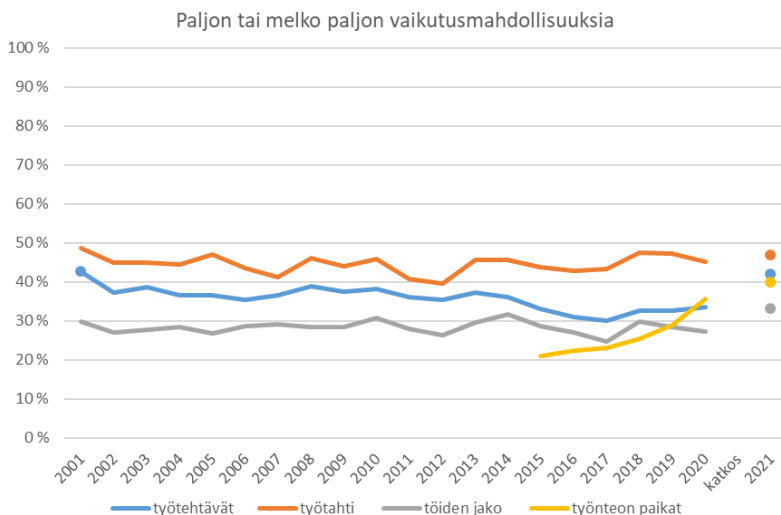
Oman työn kokeminen merkitykselliseksi

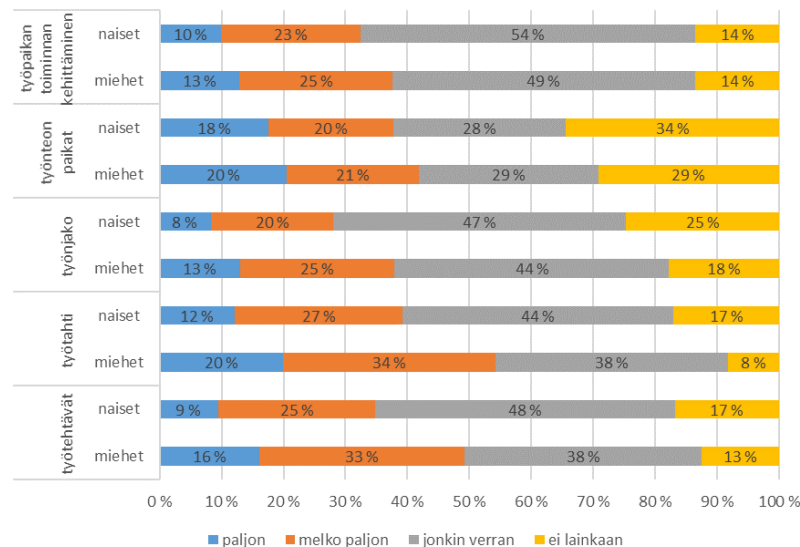
Voimavaroja: mahdollisuudet vaikuttaa

Trendejä

Sukupuolieroja

A close-up photograph of a worker's hands in a factory setting. The worker is wearing white work gloves with blue accents and blue wristbands. They are using a precision tool, possibly a micro-drill or a similar fine-tuning instrument, to work on a small, rectangular component. The background is dark and industrial, with various pieces of machinery and a container of small, light-colored beads visible. The overall lighting is dim, with a blue tint, creating a focused and technical atmosphere.

Nostoja

- Työmarkkinatilanne elpyi vuoden 2021 loppupuolella. Useampi palkansaaja kertoi, että työpaikalla on lisätty kuin vähennetty henkilöstön määrää. Irtisanomisen ja lomautuksen uhkat ovat maltillisella tasolla ja usko uuden työn löytymiseen on melko vahva. Suurin osa palkansaajista hakisi töitä samalta alalta, jos jäisi työttömäksi. Alemmat toimihenkilöt ja työntekijät kuitenkin ylempiä toimihenkilöitä useammin harkitsisivat hakevansa uutta työtä eri alalta tai kouluttautuvansa uuteen ammattiin.
- Työn kuormittavuudesta ja työkyvystä on kannattava huolta jatkuvan epävarmuuden keskellä. Vuonna 2021 keskimmäiset ikäryhmät, toimihenkilöt ja julkisella sektorilla työskentelevät arvioivat muita useammin työnsä henkisesti raskaaksi sekä raportoivat muita enemmän työuupumuksen oireita ja stressin tuntemuksia. Naisvaltaisella kunta-alalla työtahti on kiivas ja vaikutusmahdollisuuksia on rajatusti. Voimavaroina kuntasektorilla työ koetaan merkitykselliseksi ja työssä saadaan yhteisöllisyyden kokemuksia.
- Etätö ja vuorovaikutukseen käytettävien digitaalisten välineiden käyttö on merkittävästi kasvanut. Etätöitä tekevät ovat etätöihin varsin tyytyväisiä. Koronarajoitusten poistuessa työpaikkojen on mietittävä, miten työn tekeminen järjestetään jatkossa, kun iso osa palkansaajista on mieltynyt etätöihin. Samalla yhtä moni palkansaaja on ollut lähityössä koko ajan ja joutunut suojautumaan koronavirukselta esimerkiksi suojarusteiden avulla.
- Eri palkansaajaryhmien välillä on ollut jo pitkään voimakkaita eroja jatkuvan oppimisen kysymyksissä. Vaikka valtaosa palkansaajista kokee, että oppimiseen ja uusien asioiden kokeilemiseen suhtaudutaan työpaikalla myönteisesti, osaamisen kehittäminen kasaantuu vahvasti niille, joiden taidot ja kehittymismahdollisuudet ovat jo koulutuksen ja työtehtävien myötä hyvät.

Kiitos!

maiya.lyly-yrjanainen@gov.fi

p. 029 504 7297